

INNEN

Kivágott az éjszaka katapultja.
Megyek, szemembe süt a nap.
Hull a harmat, álmom hamuja.

Fátyolos tehénszem az ég,
tejszagú legelők lengnek benne.
Mintha kolompszót hallanék.

A reggelekben van még áhítat!
Mint Árpád nomádjai az új hazát,
nézem a sátortetős házakat.

Ülnek a század senkiföldjén,
falun innen, városon innen,
két tartományból erősödvén.

Itt rangja van az emlékeknek.
Innen nézve, a Tejúton
polgári hadak menetelnek.

Itt nem váltják meg a világot.
Csak megjöttek, berendezkednek
volt parasztok, volt proletárok.

Ez itt a negyedik nyaram.
Jó lenne tudni, mi az amihez
egy albérlőnek joga van.

KESERVES

Mi úgy dolgoztunk, mint az állatok.
Korbács alatt kifulladásig,
becsületből megszakadásig.
Mi nem tudtunk *dolgozni megtanulni*.

Tenyerünk, mint a csordajárás
tankcsapásokkal kicifrázva.
Úgy feszültünk a vetett ágyra,
ártatlanságunk vértanúi.

Minket akárki megalázhatott,
mi csak magunkat pusztítottuk.
Szerszámainkkal társalogtunk,
ha nagyon hiányzott a szabadság.

Megerőltetett kasza-nyakak,
törött cséphadarók, kapák
ha egyszer szétordítanak,
hogyan maradt meg nemzet, ország . .

Fegyverrel mindig félig győztünk.
Munkában minden fegyvert álltunk.
Ráment emberi méltóságunk,
de az életet megtartottuk.

Akik a sírt majd körülállják,
fiaink régen megtagadtak.
Nem halál, fegyveres hatalmak,
ez pecsételi meg a sorsunk.

LÁBUJJHEGYEN, FEHÉR SÜVEGBEN

Február kemény ingmelléről
lepattognak a hóvirágok.
Faágak mozgásában érzem
a nyújtózkodó tisztaságot.

Belémvágnak a kék vitorlát
feszítő fény kötelei.
Nincs kegyelem. Fotelban ülve
nem lehet sárkányt eresztetni.

Lábujjhegyen, fehér süvegben,
gyanakvás nélkül vallani,
hogyan elkezdődött, hogy szűk az ing,
az igen, az már valami.

ARANYKOR

A félelmet, anyám, felejtjük el,
előbb-utóbb bekövetkezik
minden, amire emlékezünk.

Almaízzel a szánkban, naponta
kiűzetünk a Paradicsomból.
Menetrend nélkül, vízum nélkül.

És az első vadalmazánál
agyonverjük a gyengébbeket
a rend, a jövő érdekében.

Ma már nem kövel, áttételesen.
Ha holnap ránk kerül a sor,
fölríhat egy népünnepéllyel.

Eljöhetne az Aranykor, igen!
Az emlékek és néhány szobor
válaszolni a kérdezőnek.

Eljöhetne az Aranykor, ha már
bennünk felépült és sugárzik,
mint Borsos páros lófej-szobra.

Eljöhetne az Aranykor, igen!
Emlék nem csalhat ekkorát.
Mert emlékezni, azt tudunk.

CERUZARAJZ

Mozsárszárú nehéz csizmában
áll egy ember a tábla szélén.
Nyakában kopott bőrtarisznya,
üvegnyak figyel ki belőle.

Kezét kupakként ráhelyezte,
ott tartja a kapanyél végén,
nem támaszkodik rá, csak éppen
megakasztja, hogy el ne dőljön.
Nyugodt, akár a bevetett föld,
szürke, miként az ég s a fák.
Vehetném lenyesett fatörzsnek,
lenyírt ágának a kapát.
Arcán a ráncok vonulása
a messzi dombok folytatása.
Bajsa és karja beleolvad
a nyírfaágak hajlásába.
Szeme a zúgó autókra
villogó páros jelzőlámpa.
Figyel a széles országútra,
a soros autóbust várja.
S ködöz a finom őszi eső
a tájra és a kalapjára,
mintha cseppekké bomlott volna
a konok örökkévalóság.

ELSŐ NAPOK A VÁROSBAN

Minek jöttél? Senkise hívott!
Elegen vagyunk. Sziszegik
szemek kertjébe idomított
kigyók, megvadult idegek,
párologják idegen arcok
közönyös állóvizei, rekedt,
nem is létező hangosbemondó

repeszi vele az eget,
 kipufogócsövek gomolygó
 bűze böködi orrlukadba,
 lelkiismereted árvice
 agyad gátjaira sodorja,
 és bámulsz a tegnapi partra . . .
 Minek jöttél? Senkise hívott!
 Húsvétra gyűjtött álmaidra
 ráül kotolni a valóság,
 s költ majd arcodra rideg függőnyt,
 füledbe hangtompító vattát,
 szeges ideget, könnyököt,
 vágynak meleg falusi estét,
 jószagú erdőt, üdezöld
 sós-kázó rétet, frissvizű gyerekkort . . .
 Kakkukfiók! Kakkukfiók!
 Ordítod majd, ha megpillantod.

VALAMI

Valami csendben
 valami meglazul,
 egy tétova csavar,
 egy görnyedő ereszték,
 egy könnyelmű csomó.
 A tárgyakat ne féltsd!
 A gép még dolgozik,
 a ház szolgál tovább,
 megfeszül a kötél.
 Bent sokkal nehezebb!

Az a legnehezebb,
 az út a megállásig,
 összedőlésig, szakadásig.
 Ép ésszel végigélni,
 míg az anyag átrendeződik.

KORONÁM

Bukósisakom, türelem,
 te, szolgálati koronám
 homoríts, ma meg ne repedj,
 horpadásaiddal segíts!
 Voltál ajánlott oltalom,
 voltál megtagadott szabály,
 lettél utolsó lehetőség,
 páncél, alkalmi hatalom.
 Hát most szorítsd a fejemet,
 nehezedj számra, öklömet
 parancsold zsebbe, türelem,
 jelvényem légy, ne glóriám!
 Csak ez az egy ember trehány,
 csak ez az egy ember trehány,
 csak ez az egy ember
 csak ez
 csak

FÖLMONDOM A PÁSZTORKODÁST

Kushadjatok lábamhoz bölcs tanácsok,
ajándék-kutyák, gyülevész állataim,
sohasem voltatok enyém,
csak fogaitok nyoma, hátborzongató
farkcsóválások, hangotok kakofóniája,
kiszolgáltatottságom bizonyítékai
fölmondom a pásztorkodást, ólaitokat
összetöröm, farkasokat állítok ajtóm elé,
szétmarni erre-irányuló nézéseket is.
Mindig dögszagra jöttetek, a bolhák
kimásznak belőletek, ha agonizáltok,
ti betegágyamhoz ültetek, légycsapó
nyelvetekkel szememet paskoltátok.
Ti voltatok mindig az okosak,
szagáról ismertétek a jó utat,
szimatoltátok az egyetlen megoldást,
ó hányszor megaláztatok,
haraptátok apáim gerincét, ugattátok:
van mellékút a Golgotára, van helikopter
kimenteni Dózsát a tűzes trónról,
de a porondról elinaltatok, statiszták.
Sorakozó, egy, kettő, indulj,
pusztuljatok szemem elől.

TE, NAP,

guruló arany-gombolyag,
sose fogy el a sugarad?
Tekerődzik vak bolygóidra,
macskaszemfényű csillag húzza,
s te ontod, mintha millió rokka,
fonógép fonná szüntelen.

Tudom, nem kelsz te fel sosem,
mert le sem nyugszol, örökmozgó.
Begurulsz reggel keleten,
kigurulsz este nyugaton,
nem kísér végig utadon,
csupán egy tábla napraforgó.

Mégis naponta kihalászod
sötét öbléből a világot,
s húzod, magaddal nem törődve,
megszállottan, mindig előre.

Hadd legyél te is példaképem
örökös tevékenységben,
másokért vállalt szolgálatban,
te magabiztosan szerény,
te mindenütt jelenvaló,
nagyapám az örök anyagban.

ÁDÁM, KAPUN KÍVÜL

Összeroskadt a messzeség.

Atlantisz újra víz alatt.

Üres kezemig ér az ég,

fügét mutat.

Itt állok, Ádám, kapun kívül,

egy álmom maradt, az Éden,

de harmincévesen az ember

ne meséljen,

köpjön ki almát, alamizsnát,

és teremtsen meg a világot.

A létre nincs más, emberhez méltó

magyarázat.

EGYENESEK

Szeretem az egyeneseket:

a bordázott vasúti sínpart,

ahogy az égnek nekiered,

legyűrve a görbeség kínját,

a sorba tűzdelt villanyoszlopok

hetykeségét a falun végig,

ahogy a kusza ágakhoz szokott

szemek összhangját kicserélik,

a messzi nyárfákat, a táj
szélbontó fésű-fogait,

a csillagokig nyújtózó sugárt,

ha szemembe támaszkodik,

és az egyenes tekintetet,

a finom huzalt két szem között,

ahogy feszül, ragyog vagy megremeg,

de mindig összeköt,

s a szép egyenes szavakat.

pántjait minden közösségnek,

ahogy erejük ránk tapad,

s nagy útjaink is összeérnek,

és a merészen egyenesre

csavarodott gerinceket,

ahogy csupaszon égis érve

igent vagy nemet intenek.

SAVÁSZANA

Most eléréstem magamat.

Ernyedj el kéz! Ernyedj el test!

Ernyedj el gondolat!

Ügy! Belül csend van és sötét.

Valahol a tarkóm alatt

eszmélni kezd egy régi rét.

Lejjebb, a lábaim körül
öreg parasztok szántanak.
Nagyon messze, nesztelenül.

Felül, felettem kék az ég.
Nem látom, de átengedi
a Mindenség lélegzetét.

Közöttem ménes porzik át,
zene szól alig hallhatón.
És összeérnek fenn a fák.

NYÁR

Galambokat fodroz
szikrázóvízű ég,
abrosznyi messzeség
guggol egy bokorhoz.

Dombok közé feszül
a hangtalan meleg,
ha szél pendíti meg,
egy percre felrepül.

Megakadt, lásd, a nyár
a rozs fölött remeg,
rétinges emberek
csapataira vár.

Készítsd te is magad,
próbáld meg, mennyit ér
erőd, a bor, kenyér,
mennyit a nyári nap.

Míg magad görbíted
feszes kékék fölé,
a kötelek közé
szorítsd be hitedet,

hogy összegyűl a nyár
békésen, tüzesen,
s a szikrázó vízen
mindig ragyog madár.

A SZÓ

Harag fűrészfoga,
csörgősipka zaja,
kiskutya-vakkanás,
levegő-mozgatás,
az is lehet a szó,
csontot daraboló,
bolondosan igaz,
meg-meghúzott ravasz,
s csupán a fizika
példája is lehet.
Ha szolgál egy ügyet,
nem az ábrázata,
nem kínom érdekel,

de ki róhatja fel,
ha mögötte a láb
támasztó talaját,
földjét, a talpalatnyit,
a banánhéjt, a semmit
meglátva, megnevezem,
vállalom, kinevetem.

MÉZÖNTŐ

Rézpántú dombok
őszvégi hangjai,
fagygombú bundába gubózott
tó villanásai,

szőlőkarókként
sorbavert betűhad
zöld tökéi: vízi, hegyi nép,
gyerekek, halak,
somíz, bor, gálic,
mandulák, – kék világ
feszes mértanán mint a gránit,
őrzik Takáts Gyulát.

MIKÖZBEN

A Piac tér betonján
egy felfordított almásláda
és egy széttaposott sárgarépa
között állva

1969

március negyedikén este hatkor
meg kellene írnom a kettes számú

pontos verset az alkonyatról
miközben tél és nyár között
nappal és éjszaka között

munkahely és otthon között
miközben Ég és Föld között
a Földhöz egyre közelebb

én a Nagy Szendvics közepe
elképelem újra a Várost

a Hegy és Nap fiát
választottamat

négypár házasság után
túl az álmokon

a szerelem csecsebecsén
túl a csaláson csalatáson

egyedül újra annyira
hogy holtomig együtt maradhatunk

miközben egy az egyhez
elképelem újra a Várost

fején a százkilencven méteres
szilveszteri csákót

arcán a szürke körszakállt
mellén a kivilágított rendjeleket

tíz kilométeres karjait

a körbejárható szívet
a lüktető artériákkal
bennük sodródó magamat
százötvenezer sors között
annyira védtelenül
hogyan elpusztíthatnám magam
1969

március negyedikén este hatkor
miközben

meg kellene írnom a kettes számú
pontos verset az alkonyatról.

MI MARAD MEG?

Ruhaszárító kötelek,
zsíros edények mértanában
mi marad meg a szerelemből?
Ha majd foltozott álmainkat,
lelkünk minden fehérenműjét
idegeinkre teregetjük,
mi marad meg a szerelemből?
Ha majd külön kis lábasunkban
sütjük-főzzük ehetetlenre
rég vágyaink maradékát,
mi marad meg a szerelemből?
Ha majd a megszokott ruhákat
vesszük magunkra reggelente,
s meztelenséget látunk mégis,
hogyan egymás szemébe nézünk,
mi marad meg a szerelemből?

Ha majd ízletlen lesz az étel,
mert láthatatlan nyílvevesszőkkel
átlózzuk be az asztal lapját,
mi marad meg a szerelemből?
Mi marad meg a szerelemből?